

Előfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

május 23. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi s anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Dmke könyvtárak Ujvidéken.

A nyilvános könyvtárak ügye Magyarországon most éli első gyermekkorát. Mig a külföldön, Európa nyugati államaiban s az Egyesült Államokban a kisebb városokban is számos nyilvános és népkönyvtár, tágas olvasótermekkel áll a mindenféle rendű s rangu polgárság rendelkezésére, hol ismereteit kedve szerint bővítheti szabad óráiban: nálunk egész nagy városok vannak, hol a könyvtárügyet mindössze a helyi kaszinó jól-rosszul összeválogatott néhány száz kötete képviseli. — Ha van is néhány nagy könyvtárunk, a vidéken, ezek jórészt hozzáférhetetlenek a nagy közönség számára, a könyvek kölcsönadását számos feltételhez kötik s olvasóteremmel, hol a munkás-elem napi munkája után nemesen szórakozhatnék, alig egy-kettő rendelkezik.

Hazánk ezen elmaradott állapotán igyekszik segíteni évek óta a Muzeumok és Könyvtárak országos szövetsége, mely e célra évről-évre jelentékenyen növekvő állami dotációt élvez. Ugyanily cél vezet hazánk magyar kulturegyesületeit, így a Dmke is, melynek *ujvidéki fiókja évek óta e téren munkálkodik a legnagyobb sikerrel.* Eltekintve a vidéken felállított jelentékeny számú kisebb népkönyvtártól, figyelmét elsősorban a város könyvtárügyére fordította. Néhány év előtt Ujvidéken *egyáltalában nem volt magyar nyelvű nyilvános jellegű könyvtár.* Az első szerény lépés volt e téren az az 1000 kor. értékű 320 kötetből álló kis népkönyvtár, melyet a fiók, mint a Dmke középpontjának adományát, az 1906. év elején állított fel a folyamterméni hivatal előszobájában. Dacára a szerény kezdetnek, a könyvtár rögtön sok látogatót vonzott, kik hetenkint egyszer, vasárnap délelőtt kaptak ki könyveket. Az 1906. évben 95 kötettel (1217 k. értékben), az 1907 évben 186 kötettel (1476 kor. 78 f. értékben) s az 1908. évben 130 kötettel (1362 k. értékben) szaporodott a könyvtár, melynek forgalma egy évben 4—5000 kötetre emelkedett.

Midőn a forgalom emelkedése kétségtelemné tette a fiók vezetősége előtt, hogy a Dmke könyvtár minél nagyobb arányokban való fejlesztése immár elodáztatlan közszükséglet, segélyért fordult Ujvidék városához és a könyvtárak ügyének legfőbb fórumához, a Muzeumok és Könyvtárak országos tanácsához. Kérélmek mindkét helyen a legmelegebb méltánylásra talált. Ujvidék városa évi 500 kor.

segélyt szavazott meg 5 évre a Dmke fióknak, a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa hasonlóképen 500 koronát. E hatalmas segélyek birtokában az ujvidéki könyvtár ez évben páratlan lendületnek indult s már eddig újabb 300 kötettel gyarapodott, több mint 1200 kor. értékben. — Az 1000 kötetet számláló könyvtár, mely most abban a helyzetben van, hogy az értékes irodalmi újdonságokat rögtön beszerzi, ma már a nagyobb igényeknek is megfelel s a külföldi klasszikus szépirodalmi műveken kívül különösen gazdag magyar szépírók műveiben, melyek nevezetesebbjei 2—3 példányban is állnak a közönség rendelkezésére. A könyvtár vezetősége most ki nyomatta a könyvtár katalógusát is, melyet minden érdeklődő néhány fillérért (tagok ingyen) megkaphat vasárnap d. e. 1/2 10—1/2 11 közt a könyvtári helyiségben (II. Rákóczi F. utca, folyamterméni hivatal)

Ezen középponti könyvtáron kívül a fiók Ujvidéken még 3 helyütt létesített kisebb könyvtárakat, u. m. a külső kathol. olvasókörben, a ref. iskolával kapcsolatban s legújabbban a Tanonc Otthonban, melynek már meglévő könyvtárát értékes szakmába vágó munkákkal gyarapította. E négy könyvtár a lakosság különböző rétegeinek igényét elégíti ki s mindenikük gyarapítására évenként jelentékeny összegeket áldoz a fiók vezetősége. — Felhívjuk városunk polgárságának figyelmét e céljait oly kitarotán, zajtalanul, de eredményesen munkáló egyesület támogatására s könyvtárának igénybevételére, mely szinte teljesen ingyen áll még a nem tagoknak is rendelkezésére.

Céllövészet a középiskolában.

Hazánkban, dacára annak, hogy faji rátermettségünk minden sportágban kiváló produkált, a céllövészet egészen a legújabb időkig teljesen el volt hanyagolva. *Szemere Miklós* általános ismert országgyűlési beszéde volt az első, amely mintegy hat évvel azelőtt az ország figyelmét a céllövészet gondozására felhívta. De ő nem elégedett meg ezzel, hanem 1903. tavaszra Budapest közelében szent-lőrinci birtokán több ezer korona költséggel egy teljesen modern lövőtelepet rendezett be, amelyen 1903. májusában zajlott le az első nemzetközi céllövőverseny, amelyre e bőkezű főúr, csak díjakban 20,000 k-t adományozott. S ezzel a nagyméretű versenynyel, amelyen jelen volt az udvar nevében József főherceg, az egész akkori kabinet s tout Budapest, végre az érdeklődés középpontjába került ez az ügy

is. Igaz, hogy ez a verseny a külföldieknek hozott diadalt, az első díjat (ötezer kor-t) az osztrák Lux nyerte meg, de épen ez mutatta, hogy a külföldön mennyivel jobban gondozzák ezt az igazán nemzeti ügyet. A verseny után a Park-klubban a rendező Szemere Miklós fényes bankettet adott s itt mondta Kossuth Ferenc, akkor még országgy. képviselő, hogy a régi szállóige a külföldiek ajkain: „a magyarok nyilaitól ments meg uram minket“, Szemere agítálására úgy fog megváltozni, hogy a magyarok golyóitól ments meg uram minket. S tényleg e jóslat a megvalósulás útján van. Versenyekben ifjaink már fényesen megállják helyüket s a nemzetközi konkurenciában is félelmetes ellenfelek.

Azonban még itt sem állt meg agítálásában Szemere, hanem előkelő összeköttetései révén a mult tanévben kivitte, hogy a kultusz-miniszter a hadügyminiszteriummal egyetértőleg tizenkét középiskolában próbaképen a VII. és VIII. osztályban bevezette a céllövészetet.

A kísérlet fényesen bevált. Derék ifjuságunk az ország minden részében óriási érdeklődéssel vett részt a tanfolyamokon, úgy hogy ezen tanévben a miniszterium az engedélyt az ország összes középiskoláiban megadta, hol a helyi viszonyok erre alkalmasoknak mutatkoztak.

Manapság a lövészet ügye országosan van szervezve. Mindenütt kitünő honvédtisztek vezetése alatt áll s oly szellemben vezetetik, mint azt városunkban is láttuk. A nem feltétlen szükséges katonai formalitások mellözésével, főcél a növendékek minél gyakoribb lövése. Ezt a célt talán egy tanfolyam sem közelíti meg annyira, mint az ujvidéki, mely Kalapis honvédfőhadnagy vezetése alatt áll. A tanulók úgy szolván naponkint löttek gyutacs-csal, mihelyt a fegyverkezelést s a legszükségesebb fogásokat elsajátították s éles töltéssel is annyszor löttek, mint talán sehol másutt, mit a versenyen elért fényes eredmény is eléggé dokumentál (10 lövés 54 egység). Legyen jutalma fáradozásának e szép siker!

S Ujvidék város művelt közönsége igazán a legszebb tanubizonyosságát adta finom érzékének akkor, midőn a lövészet fontosságát belátva, tanulóink buzdítására az első céllövőversenyre valóban fejedelmi tiszteletdíjakat tűzött ki s a város előkelő társadalma teljes számban jelent meg magán a versenyen és élén a városi tanács-csal, hogy személyes megjelenéssel is buzdítólag hassanak s tüntessenek e nemzeti ügy mellett. Kettős értéke van e ténynek itt nálunk e határszéli városban. S valóban csak azt sajnálhatjuk, hogy a tanfolyam vezetősége nem mutathatta be az ország színe előtt különösen a lövészet — ügye nagy apostolának — Szemere Miklósnak a növendé-

BOGDÁNY

és TÁRSA

Budapest,
 VI. Dálnok-utca 12. sz.
 Telefon 998.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

A nőikelmujdonságok vezető színei az 1909-iki tavaszi idényre: adriatique, amethyste, aubergine, miele, cacao, bleu de vichy, taupe stb. a melyek minden elképzelhető árnyalatban és szövetszerűségben állandóan raktáron vannak.

KRON KÁROLY FIA, Ujvidéken.

kek kiváló képességét. Reméljük, lesz még alkalom, hogy ily módon rójja le városunk ifjúsága is a hála adóját azon férfiu iránt, kinek egyedül köszönhető, hogy ifjúságunk nevelése ily oldalról is kiegészül. Vajha főuraink közül többen követnék nemes példáját.

A verseny rendezését a tanfolyam tanára és Czurda Ernő honvédfőhadnagy végezték s ez teszi érthetővé, hogy dacára a 40 nevezőnek, a több számból álló program a legnagyobb rendben s élénk gyorsasággal bonyolódott le, igazán mintaszerűen.

I. A verseny 3000 m. távolságban levő 7 körű tancéltáblára való lövészetel kezdődött. Minden tanuló ötöt lött. (I. Hufnagel D. VII. o. t. 5 találót 30 egység). Nyerte a honv. tisztikar díját. II. A második pont a tiz legjobb lövőnek könnyű töltéssel való lövése volt, fenti távra és táblára. A fegyver csak a saját testrésze volt támasztható. Minden tanuló 10 lövést tett. (I. Szaich Ottó VII. o. t. 10 találó 54 egység). Nyerte a város díját. III. A harmadik pont: csapatok küzdő lövészet volt felállított alakokra. (I. A) csapat).

A verseny részletes eredménye: I. számban díjat nyertek: Hufnagel D. VII. o. t. 5 találó 30 egység, Kalocsay S. VIII. 5/26, Resch M. VII. 5/26, Popovics I. VII. 5/26, Horváth R. VII. 5/25, Breuer S. VII. 5/25, Kott I. VII. 5/22, Zahorecz K. VIII. 5/21, Vicsék K. VII. 5/21, Rosenblüth E. VII. 5/21, Bezzegh I. VIII. 5/20, Vukov B. VIII. 5/20, Schwarcz A. VIII. 5/19, Hegedűs F. VIII. 5/15, Schannen Gy. VIII. 5/14, Szaich O. VII. 4/21, Szeidl K. VIII. 4/20, Radovancev Ly. VII. 4/18, Kaiser M. VIII. 4/17, Szóke F. VIII. 4/16, Breuer M. VIII. 4/12.

A II. számban I. Szaich O. 10/54. II. Zahorecz 10/44. III. Hufnagel VII. 10/42. A díjat Piukovich Ferencné urnó osztotta ki.

Kardos M. főgimn. tanár.

Törvényjavaslat a vizierők hasznosításáról.

A mióta a villamos áramot 100 kilométert jóval meghaladó távolságra vagyunk képesek nagyobb veszteségek nélkül elvezetni, azóta a vizierők értéke óriásilag emelkedet. — Különösen nagy fontossága a vizierőknek hazánkban, ahol az ipar fejlődésének még első korszakát éljük.

A vizierőknek ezen nagy fontosságát a magyar kormány már másfél évtizeddel ezelőtt felismerte, midőn azoknak felvételét a földművelésügyi ministerium a vizrajzi osztállyal megkezdette és immár az ide vonatkozó adatok évek óta állanak a nagyközönségnek is rendelkezésére.

Az általános ipari vizrajzi felvétel ke-rekszámában 1,700.000 lóerőt fedezett fel erősebb vízfolyásaink kihasználására alkalmasnak ítélt szakaszain.

Midőn ilyképen az országnak eme óriási kincse meg volt állapítva: a következő lépésnek oda kellett irányulnia, hogy annak felhasználása elé a lehető legkevesebb jogi és adminisztratív akadály gördíttessék. *Daranyi* Ignác földművelésügyi miniszter az ide vágó törvényjavaslatot elkészítette s összes illetékes tényezőkkel letárgyalta. Ha a politikai zavarok közbe nem jönnek, e javaslat ma már a törvényhozás előtt fekszen.

Habár ezen a vizjogi törvény kiegészítéséről és módosításáról szóló törvényjavaslat első sorban a vizierők hasznosítását célozza, több oly intézkedést is foglal magában, melyek *közgazdasági és közegészségi szempon*tokból is felette fontosak.

Nevezetesen az *ártézi kutak* furására nézve, nehogy a meglévő vízhozománya veszélyeztessék — megfelelő óvintézkedéseket statuál.

A városi és községi vízvezetékek vízfőire, vagyis *vizgyűjtő* helyeire védő területet állapít meg.

Lehetővé teszi, hogy *ipari, mezőgazdasági és közlekedési vállalatok* maguk számára kikötő helyeket szerezzenek.

Mivel hazai viszonyaink között a vizierők értékesítésének egyik főfeltételét képezi, hogy szélsőségre hajló klimatikus viszonyaink közepette a nedves évszak tulságos csapadék mennyisége felfogható és visszatérhető legyen a száraz évszakok számára, azért messze menő kedvezmények vannak a törvényjavaslatban biztosítva a víztárolók, a nagy modern vízgyűjtő medencék, úgynevezett völgyzárak részére.

A víztárolás, vagyis inkább a mesterséges tógazdaság hazánkban már közel ezer éves multtal dicsekedhetik és több helyütt a hal gazdaság és őrlő ipar, sőt a bányászat és erdészet ilyen mesterséges víztárolásokra támaszkodik. Azonban a modern vízgazdaságba beillő ily építményeknek eddigelé még hi-jával vagyunk. Nevezetesen a modern víztárolónak lehető nagy térfogatúnak kell lennie és hogy ennek megfelelően, a völgyet az erre alkalmas ponton, magas fallal, völgyzáró gáttal kell elzárni. E völgyzárakat kiváló sikerrel alkalmazzák már Franciaországban, Németországban, Indiában és az Észak-amerikai Egyesült Államokban, hol öntözési, hol ármentesítési, hol pedig ipari célokra.

A völgyzárak költsége egy köbméter víztömegre tiz fillér és egy korona között változik. Mentül nagyobb a tárolt víz mennyisége, rendszerint annál olcsóbb egy köbméternek a tárolása; a költségeken kívül nagy nehézség mutatkozik abban is, hogy rendkívül nehéz e célra megfelelő területeket találni és a magán tulajdon az ily területeken rendszerint utban áll. A javaslat szerint a hatósági rendelkezés alatt álló vizeken legalább is átlag száz lóerőt, szabad rendelkezés alatt álló vizeken pedig legalább is átlag ezer lóerőt kifejtő vizerő művekre és víztárolók céljaira *kiszajátításnak van helye*. Az engedélyesnek kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy az üzeménél nélkülözhető áramot

TÁRCA.

Három lagzi.

Özvegy ember volt Lukács András uram, amióta harmadik feleségét elföldelte, elhatározta, hogy az is marad mindvégig. S ugy látszott, ura marad a szavának, mert gazdaságán és két szép gyermekén kívül alig érdekelte őt valami élő teremtménye az Istennek, de gyerekeit, akik nem is voltak már olyan nagyon gyerek sorban, mert a Pista 24, az Ibolyka pedig 17 éves eladó lány volt, módfelett szerette. Szerették őket a falubeliek is, a legények a lány után, a leányok meg a legény után veszekedtek erősen. Így azután nem csoda, ha megtörtént, hogy még éjfél tájt is huzta a cigány nemes Lukácsék portáján a talpalávalót. Ilyenkor még az özvegyasszonyok is illegették-billegették magukat, mert hát javabeli szép ember Lukács uram, osztég: nem lehessen tudni...

Ennek meg kisebb gondja is nagyobb volt, hogy rudasnak álljon a villogó asszony szemekért. Minden haszontalan földi gyönyörűségénél csak a pipáját, meg az ágát szerette legjobban.

A lányát nem féltette, ott a bátyja, majd vigyáz az rá. Ismerte különben Ibolykát, okos lány az, nem kell a mellé őrző, hamar eljár a keze, ha legyeskedésre gondol a férfi nép; olyan gyors az, mint a szél motola. Aztán mikor egy-egy csattanás eljutott Lukács uram füle bubjáiig, elmosolyogta magát és a másik felére fordult...

Mindez abban az időben történt, mikor még Ibolyka otthon öntözgeté a muskátli bokrokat, de amióta elment, csendes lett a ház, nem verte fel a dáridózók zaja, még a legény is a tyukokkal fekszik le s Lukács uram sokszor olyan fanciesari képet vág, hogy a kotlós tyukjai is szétrebbentek ijedtükben. Ilyenkor aztán az Isten legyen irtalmas, kegyelmes minden körülötte levőnek, mert cifra kifakadásoknak nagy mestere lévén Lukács uram, mindent pozdorjává tör-zuz, ami keze ügyébe esik. Sokan emlékeznek még legény korára, legénykori virtusára, ha ez a virtus erőt vesz rajta, heted-hét vármegyében emlegetik Lukács uram széles jó kedvét.

Ilyenkor egyedül a fia bir vele, csitítgatva, bízogatva, hogy most már csak haza kell jönnie annak a leánynak, mert hiszen több mint egy hónapja lesz lassan, hogy el-

ment vendégségbe s akármilyen jól is érzi magát a vendégkonyhán, örökétig csak nem maradhat ott. Lukács uram a biztató szóra nagyot ránt a nadrágtökésén és az összes apró és nagyobb szentek emlegetése közt fogadja, hogy úgy még nem köszönték meg Szitásiné asszonyom vendégszeretétét mint ő fogja, azt a beszédet ugyan ki nem teszi Szitásiné asszonyom az ablakába. Majd uj fent méregbe gurulva megparancsolja fiának, hogy hajnalhasadtával a két szürkével utnak induljon; aztán nagy dérral durrall bemegy a visitli szobába, pipára gyújt s nagyot köpve a pádimentumos padlóra, végig nyújtózik az uj kanapádén.

A legény hajnali harangszóra már a bakon ül s nagyot csördítve a táltosok közé, bolond Istók módjára vágat hegyen-völgyön át, hogy apja parancsának eleget tegyen.

Gondolatai versenyt szállnak a verseny-paripákkal, ezer kérdés ostromolja izgatott lelkét, hogy egészséges-e a leány, nem esett-e baja? Majd előveszi a legutóbb érkezett levelet s mikor újra látja a megnyugtató írott betűket, újra közéjük recsint a lovaknak s vig kedélylyel fordul a kereszt országútra, mely

a hatóságok által megállapítandó áron fogja másoknak, első sorban pedig városoknak és községeknek rendelkezésére bocsátani.

A magyarországi vízi erők kihasználása már is élénken foglalkoztatja úgy a belföldi mint a külföldi vállalkozó köröket s kétségtelen, hogy a javaslat törvényerőre emelkedése után a vízierők kihasználása terén élénk tevékenység fog megindulni.

Nemzeti színészet.

Kedden és szerdán mindkét alkalommal teljesen telt ház előtt került színre a fővárosi színházakat megelőzőleg, a bécsi Lustspiel-Theaterban »Förster Christel« név alatt adott kitűnő ujdonság: Az erdészleány. Kedves sujtetek, megkapóbbnál megkapóbb jelenetek váltakoznak egy csinos zenének égíse alatt a darabban és örülnék, hogy az újabbfajta operetteknek sivársága után egy üde darab légkörébe juthattunk. Az előadás igen ügyes volt. Különösen említést érdemel a címszereplőnek pazar toilletteje, amelyet — mint értesülünk, Grosz Janka helybeli varrónó varrt, a rajta levő festéket pedig Holländer Rózi végezte. A címszerepben Parlagi Kornélia önmagát multa felül. A szókimondó kis Krisztinát, aki a császárnak kegyét egy pillanat alatt meg tudta nyerni bátor fellépésével, remekül játszotta meg. Énekpartijaiban felülmulhatatlan volt. Szőke Sándor II. Józsefjével bebizonyította, hogy elsőrangú erő, aki bármely Színpadnak igaz díszére válnék. Higgadtan, pózolás nélkül, hamisítatlan hangon játszotta a néphez leereszkedő és itt jószívűnek bemutatott uralkodót. Pintér mint Földessy kitűnően énekelt, ügyesen játszott. Heltai mint a nevetséget keltő Walparl meg tudta tartani a kellő diszkrétót és hatással alakított. Berczik mint Józsefin szép énekről és mintaszerű játékról tett tanúságot. Elbájoló volt mint Minka Szőke Gizi, a társulatnak ez a szimpatikus tagja. Kisebb szere-

pekben járultak a sikerhez Szilágyi (Leoben), Léway (Reutern), Harsányi (Lange Hans) és Károlyiné (Agatha.)

Csütörtök délután »A dollárkirály«-t, este a »Tatárjárás«-t, pénteken »Keserű mézeshe-
tek«-et ismételték. Csütörtökön ismét igen bosszantó volt a sok kalaptorony, A hölgyközönség gondolhatja a hátrábbülőkre és ne ragaszkodjék még vásár- és ünnepnapok délutánjain is a kalapokhoz.

HIREK.

A Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület üdvözlőlevele főispánunkhoz. A 39-ik számunkban már jeleztük, hogy főispánunkat legutóbb ért királyi kitüntetésé alkalmával mennyien keresték fel személyesen, táviratilag és levélileg. Ezen üdvözlőlevelet közt helyén valónak látjuk külön megemlíteni a bpesti önk. mentő-egyesület üdvözlőlevelét, amely így hangzik:

„Méltóságos Dr. Ireghi Balla Aladár urnak Budapest. A budapesti Önkéntes Mentő Egyesület nevében jókívánataimat tolmácsolom Méltóságodnak abból az alkalomból, hogy ő Felsőge a Király jól megérdemelt kitüntetésre méltatta. Jól esik látnunk, hogy a Királyi kegynek ez a rendkívüli megnyilvánulása olyan férfiut ért, kit egész ország ismer és becsül, de különösen jól esett azért, mert Méltóságodban egyesületünk igaz barátját és lelkes pártfogóját ismerjük. Fogadja Méltóságod olyan szeretettel a mi üdvözlésünket, mint amilyen szeretettel mi őrizzük szívünkben Méltóságod nagybecsű személyét. Megkülönböztetett tisztelettel vagyok Méltóságodnak Budapest 1909. május 14-én Dr. Kovách Aladár kir. tanácsos igazgató főorvos.“

Ime így gondolkozik főispánunkról országunk első rangú közcélú intézménye, a bpesti Önkéntes Mentő egyesület.

Személyi hír. Ifj. Jójárt János főkapitány péntek este a gyorsvonattal tért vissza 4 heti szabadságáról, melyet részben egészségének helyreállítása céljából Kecskemét mellett töltött. A népszerű főkapitányt ez alkalomból nagyszámu polgárság várta a vasutnál és őt lelkes ovációkban részesítette.

Az új Jézus élete, tanításai, kinszenvedései és halála. Ilyen címmel irt a kőbányaiak aranyászú plebánosa, Hock János orsz. képviselő a Budapesti Uránia színház számára egy három felvonásos darabot, melyet a fővárosi sajtó és a nagyközönség egyaránt osztatlan tetszéssel fogadott. Hock János tollát nem kell külön méltatnunk, hiszen ki ne ismerné a katolikusok legnépszerűbb papját? a valóban magasztos imakönyveiből és egyéb irodalmi tevékenységéről? Mindenki tudja, hogy Hock János majdnem egyedül áll itt, ki szónoklataiban, azoknak tartalmában mint stílusában a valódi keresztény emberi felfogást annyira egyesíteni tudja a modern filozófiai felfogással. Hock János ezen legújabb nagysikerű darabja vallási tekintet nélkül, mindenki számára íródott. Nálunk a vasárnapi (23-án) egyetlen előadást kivételesen az illusztris szerző olvassa fel. Jegyeket Herger Ágoston könyvkereskedő árusít.

A D.M.K.E. úvidéki osztálya ma vasárnap, május 23-án délelőtt 11 órakor a Magyar Kaszinó helyiségében V-ik rendes közgyűlését tartja, melyre az Egyesület alapító, pártoló és rendes tagjait ezennal tisztelettel meghívja és megjelenését kéri. Napirend: 1. Elnöki jelentés. 2. Titkár jelentése a lefolyt egyesületi év történetéről. 3. Az évi számadások megvizsgálása és a pénztárnok részére a felmentvény megadása. 4. A fellügyelő bizottság jelentése. 5. Tisztújítás. 6. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két tag megválasztása. 7. Esetleges indítványok.

Ösztöndíj. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gály Istvánnak, a helybeli kir. kath.

Szitásné asszonyom portájára vezet. A nap már jó magasan állott, mikor a kocsit célját érte.

Falusi piszkos gyerekek sokasága és barátságatlan sunyi kuvaszok morgása, ugatása fogadta a jövevényt, aki egy ott lódörgő bárcsfajta suhancnak egykedvűen dobta oda a gyeplőt továbbörzés szempontjából.

A legény megemberelte magát, levette keszkenőjével csizmájáról az uti port, dolmányát végigsimogatta s benyitott a kis ajtón a pitarba, ahol a háziasszony ép a baromfi ketrec tisztogatásával foglalatalkodott.

— Isten jó nap! —

Az ismerős hang hallatára az asszony megfordult s ha az öreg eperfa véletlenül nem a háta mögé kerül, el is vágódott volna azon nagy meglepetésében.

— Te vagy az Pista? Hogy vagy? Merre mégy? Mit csinálsz? Mért jöttél? . . . Meddig maradsz? s a szóáradat közepette úgy agyon csókolta, ölelte a fiut, hogy még a lélekzete is elakadt szegéyonek.

— Beszélj már, mi szél hozott? . . .

— Hát Ibolykért jöttem.

— De csak nem gyalog? . . .

— Azt éppen nem, a két szürke oda künn várja a friss vizet, abrakot.

— Hü! a firmamentumját, a nagy munkában nem is hallottam a kocsizörgést. . .

Laci! Kaput nyiss! Fogj ki! Te pedig tedd magad otthonossá fiam, kerülj beljebb, beszélj az otthoniakról. Hogy vagytok? . . . Szép a gazdaság? milyen az élet? a buza? Hát apád hogy néz ki? bizony bizony ide s ova huszonöt esztendeje lesz, hogy nem

látam, Éppen Péter és Pálkor lesz huszonöt esztendeje, akkor voltam ott az anyátok esküvőjén utoljára. . . Az ám, ni ide se figyelsz, az Ibolykát keresed ugy-e? Könnyen megtalálod, a kertben vannak, nézz le hozzájuk, én addig a konyha után látok.

A legény sietve ment a kertbe, az orgona bokrok között haladva gyökeret vert a lába, egy lányt látott, mély sötét szemekkel, aki nem kisebb zavarral bámult ő reá.

— Kit keres?

— A hugomat?

— Az Ibolykát? Ne féljen, nem lopják el, ott nyalják falják egymást a szőlőlugasban a bátyámmal.

A legény csakhamar a jelzett lugasban termett, ahol hugát meg is találta és itt csakhamar azt is megtudta, hogy Ibolykának esze ágában sincs haza menni, vagy ha menne is, egyedül épen nem.

— Boriska hugom az oka, hogy itt történt, mondta nevetve a másik legény, ide hozott, bemutatott, megszerettük egymást s most már csak az ásó-kapa választhat el.

Ibolyka amint magához tért a meglepetéstől, megfogta bátyja kezét, majd Boriskára vágva szemével, így szólt: a te időd is elérkezett, mit szólnál a kis sógorasszonyhoz! . . . Boriska irulva pirulva szaladt ki a lugasból, Pista meg úgy bámult utána, mint a mesebeli tündérre, tán még most is bámulna, ha a jövendő sógor oda nem böki: már bizony én nem voltam a hugoddal szemben ilyen anyám asszony katonája! . . .

Ez hatott. Pista egy fél óra mulva már

a dispenzáción emlegette, mondván, hogy olyan hosszú ideig még kihirdetik, nem tud várni.

Fecske szárnyon repült az idő, a fiatalok nagy boldogságukban teljesen megfellekedtek édes apjukról, Lukács uramról, aki jó egy hete várt már, hogy Ibolykája mielőbb haza kerüljön.

Mikor már a második vasárnap is hirtelen nélkül mult el, kölcsön kérte Varga Ábris komája lovait s azokon indult utnak a szőkevényekért.

Káromkodva, ostorral kezében lökte be a kaput, majd a konyha ajtót rugta ki teljes erővel, ahol Szitásné asszonyom épen kenyérdagasztással foglalatalkodott.

Az asszony rezgő, kívánatos formája amint a téstát készítette, elfeledtette Lukács urammal jövetele célját s lábujhegyen az asszony háta mögé kerülve, hirtelen átölelte annak derekát s megcsókolta. Az asszony nagyot sikoltott, de a másik pillanatban már téstás keze ott dagasztott Lukács uram bal orcáján, aki hebegve adta értésére, hogy nem tudta, miszerint a házasszonyával van dolga.

Szitásné asszonyom is röstelte a nyaklevest és ha tudja, hogy Lukács uram volt, bizony nem tette volna, de már késő, megessett! . . .

A harag nem soká tartott, Lukács uram mindgyakoribb vendége lett a szép özvegyasszonynak s ha a verebek csiripelésének hinni lehet, három lagzi lesz szüret után özvegy Szitásné nagyasszonyom uri portáján.

ifj. Pintér Jmre.

magyar főgimnázium II. b. osztályu törekvő, jó viseletű, tehetséges tanulójának a budai Mária-Terézia-féle ösztöndíj alapból évi 240 korona ösztöndíjat adományozott. Ugy tudjuk, hogy ebben a közbenjáró szeretett főispánunk volt, aki derék polgártársainak ügyét mindenkor szíven viselte és viseli.

Ujvidéki tanulók Szabadkán. Az ujvidéki felső kereskedelmi iskola 62 tanulója e hó 16-án Szabadkára rándult, hol megtekintették a Montallion szövőgyárat, Hartmann és Conen cég jéggyárat, a Márványipar r.-t. telepét, Rothmann vasbutorgyát, ezenfelül pedig Palics fürdőt.

A Daloskör kirándulása. A verbászi ipar- és kereskedelmi egyesület pünkösdi vasárnap az ujvidéki polg. magyar Daloskörrel egyesülten, táncal egybekötött hangversenyt rendez.

Megnyitó lövészet. A f. hó 2., 9. és 16-án megtartott évadnyitó lövészetben 23 lövész vett részt s 1645 lövés tétetett. Díjnyertes lón; Schirschinger R., Geiger J., Sigmund K.; Embery M., ifj. Zanbauer, id. Zanbauer Ág., Hesz Fr. (ötös) és Witz Ferenc (négyesért), *találó* lövésért díjat nyert: Hesz Fr. ^{12/21}, Geiger J. ^{12/30}, id. Zanbauer Ág. ^{10/21}, és Fischer J. ^{10/15}. — A legközelebbi lövészetben május 23-án 150 méter távol, 10 körre osztott céllapokra lönek.

Molnár Géza temetése. Óriási részvét mellett temették el csütörtökön délután Molnár Géza törvényszéki bírót. Teljes számban jelent meg a kir. törvényszék, ügyészség és járásbírói kara és tisztviselői, nemkülönben az ujvidéki ügyvédi karnak igen sok tagja. A beszentelés után a bíróság nevében Ernst Ödön törvényszéki elnök bucsuztatta el az elhunytat, míg az ügyvédek nevében Horváth Géza dr. a következő meghatározó szavakkal emlékezett meg Molnár Géza kiváló érdemeiről:

Mély megilletődéssel és szomorúsággal állja körül e sirt az ügyvédi kar, részt kérve abból a nagy gyászból, amelyet a te váratlan, korai halálod okozott szeretett barátunk és bíránk Molnár Géza!

Eljöttünk hozzád utoljára, sirod felett elmondani az utolsó perbeszédet a kegyetlen sorsnak, amely téged java férfi korodban, pályafutásod derén szőlített el oda, ahol többé nem te ítélkezel, hanem ahol feletted ítélkezik immár az az égi bíró, akinek mindannyian tartozunk végső számadással. De te bizó lélekkel lépj elébe. Az az ügyvéd kar, amely életed nehéz munkájának ellenőre és osztályosa volt, bizonyosat tesz róla elválásunk e szomorú pillanatában, hogy a te életed becsületben, igyekezetben, az igazság őszinte és pártatlan keresésében telt el, hogy a te sokszor érdesnek látszó külsőd alatt érző, komoly, nemes szív dobogott: hogy a te puritán működésed becsületet szerzett annak a bírói karnak, amelynek egyik kipróbált oszlopa és a magyar államnak, melynek ezen a kemény előőrsön hűséges, rendületlen és önzetlen polgári katonája voltál. És ezen a nyomon indulva, nem tudok szebb koszorút fűzni a te hűséggel betöltötti bírói pályád végét jelző sikeresttre, mintha idézem egy előkelő öreg szerb ajku polgártársunk halálod hírére mondott kegyeletes szavait: „Adjon az ég örök nyugalomát a derék bírónak, aki gazságos és nemes szívé volt, mint minden igaz magyar”. Így szerezte el te elismerést nemcsak magadnak, hanem nemzeted nevének is. És ez a legértékesebb sirszoszoru, ez a legszebb ítélet, egyszersmind vigasz és megnyugvás nekünk, a te magyar fajodnak, amelyen mélyeséges szeretettel csüggtél és amelynek nemes gyümölcse voltál.

És most kedves bíránk, Molnár Géza utoljára Isten veled! Emlékedet örökre szívünkbe zártuk és ha siri hantodon virágok fognak fakadni, köztük lesz mindig az ügyvédi kar kegyeletének virága is. Nyugodjál békében!

Képkiallítás. A Magyar Művészet R. T. az Erzsébet szálló I. e. 46. termében májól kezdve néhány napig terjedő *képkiallítást* rendez, mely a nevesebb magyar művészek munkáit öleli fel. A kiállított képek szerzői közt szerepelnek: Morgó E., Náray Aurél, báró Proff, Kádár, Horváth Andor, Pogány stb. A közönség a kiállítást minden költség nélkül tekintheti meg, *szabad* a bemenet.

Szerencsétlenség egy építésznel. A gázgyárral szemben épülő Bernold Lipót tulajdonát képező butorgyártelepen nagy szerencsétlenség történt péntek délután. Mintegy 15—20 munkás dolgozott az épület tetején, midőn ennek egyik pillére bedől és az épület azon része a rajta levő munkásokkal, épület anyagokkal leszakadt. Az esetről értesített rendőrkapitányság részéről Vasdényei és Zanbauer rendőrkapitányok, dr. Koda és dr. Deák ker. orvosok nyomban megjelentek a helyszínén és a mentési munkálatokhoz fogtak; még szerencse a szerencsétlenségben, hogy halálos baleset nem történt, csupán egy munkás sérült meg súlyosabban, Bíró S., aki a 6 méter magas tűzfalról egyenesen a földre zuhant és nagy mennyiségű téglá esett reá, minek következtében belső sérüléseket szenvedett. Nagyobb sérüléseket szenvedtek még Kéri Mihály kőművesegéd, Vlaskalic Józsefné és Mihajlovics Éva. A sérültek valamennyien lakásukra szállították. Megjelentek még hamarosan a helyszínén Szabó vizsgálóbíró, Konjovics kir. ügyész és a véletlenül ép itt időző Donner Kornél szabadkai ker. iparfelügyelő, kik a vizsgálatot megejtven, a baleset okát a rossz anyagot és az építési engedélytől eltérő építkezést állapították meg. Hogy a felelősség kit és mily mértékben terhel, az a megindított bünvádi eljárás során fog megállapíthatni.

Köszönet. Az ujvidéki áll. polg. fiúisk. tanulói közül 50-en 4 tanár vezetése alatt, tanulmányi utra mennek Erdélybe. Miután több szegénysorsu de jó magaviseletű és szorgalmas tanuló részt akart venni e kiránduláson, de a költséget nem tudták előteremteni, azért a tantestület *kérelmet* intézett a nemesszívű tanügybarátokhoz és pénzintézetekhez és ezen kérelem folytán rövid három nap alatt sikerült 202 k. 50 f. gyűjteni. A nemesszívű alkotmányozók a következők: Ujvidéki Takarékpénztár, Központi Hitelintézet 20—20 k., Dietzgen Imre fiai, Első Ujvidéki Magy. Előlegezési-egylet, Pesti Magyar Keresk. Bank ujvidéki fiókja 10—10 korona. Ipar- és Keresk. Takarékpénztár Résztvénytársaság 6 kor., Ujvidéki Népbank, Dr. Horváth Géza, Altwirth Frigyes fia 5—5 k., Jovánovich Péter és Grosinger János 4—4 k., Kron Károly fia 3 k., N. N. 2 k. 20 állér. 2—2 k. adtak F. F. Brüllné, Dr. Várnay E., Dr. Leitner, Piukovich Ferenc, Dr. Belohorszky, Dr. Szlezák L., Dr. Ofner, Dr. Rózsa, Löwinger, Schubert, Kertész Mór, Balog, Jelenik, Königstättler testv., Kovács Bódog Menráth, Wurst L., Moser és Wertheim, Erns, és Róth, Guttmann és Frank, N. N. és N. N., 1—1 k. adtak: Schomann, Forgács Benő, Dr. Nagy F., Dr. Adamovich, Dr. Gruby, Deutsch K., N. N., Kassovitz Szidi, Schossberger I ajosné, Vajda Dezső, Rozenbaum és Stern, Dr. Kamenitzky, Bachrach, Puch N., Endre Antal, Czeppek, Kassovitz Lipótné, N. N.,

Dr. Mayerné, Stoy V., T. G., N. N., Drogeria, Stankovits, Herczog, Kovács Pistike, Stein Mór, Freud, Schatteles, Róth (Wien), Krausz Samu, Landsmann, Bader és Társa, Lichtstein, Weinfeld, Fleisch testv., Nenadovits, Pollák és Rösler, Bröder Ilonka, Johanna Kuhn, Schlicht Antonia, Witz Ferenc, N. N. és Scheer Fülöp, továbbá Müller Gyuláné 80—80 f., 60—60 f. adtak: Csabay H., Kinder, Kuborczy és Hausvirth, N. N. 50—50 f. 40—40 f. adtak: Wolner Lipót, N. N., Knézy P., N. N., Dr. Deák J., Vogel, Adler Géza, N. N. 30—30 f. 20—20 f. adtak: N. N., Z., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., és N. N. 10 f. Fogadják mindannyian, kik tanítványainkat kegyesek voltak támogatni, áldozatkészségükért egy a tantestület mint a tanulók hálás köszönetét. *Kardos Jg. igazg.*

Szülők figyelmébe. A kedvezőtlen lakásviszonyok és közerkölcsei állapotok miatt mind sürűbben hangzik föl a panasz, hogy a tanuló ifjuság házi felügyelet hiányában, sem szorgalmával sem magaviseletével nem elégti ki a szülők s a tanárok jogos várakozását. E tapasztalat arra indít, hogy a jövő tanévben a gimnáziumi ifjuság hazafias és valóságos nevelésére „Rákóczi” fiúnevelő intézet kath. internátust nyissak, hol a pedagógiai és higiénia követelményeinek megfelelő tantermek, étterem, hálószobák, betegszoba, nagy udvar, kert és tornaeszközök állnak a növendékek rendelkezésére, kik állandóan felügyelet alatt vannak, pontos napirend szerint élnek, leckéik megtanulásáról számot adnak, tanulmányaikban utmutatást kapnak, egészséges és változatos ételmezésben részesülnek. A tanulmányi felügyeletet gimnáziumi tanárok gyakorolják. Az intézet a kalocsai érsek védnöksége alatt áll. E felelősségteljes vállalkozásban kizárólag az ifjuságnak, a haza reményének fontos nevelési érdekei vezérelnek. Egy évi teljes ellátás díja 500 korona. Jelentkezést elfogad és bővebb fevilágosítással szolgál: Hauschka József kir. kath. magyar főgimn. hittanár.

Érettségi vizsgálatok. A kir. kat. magyar főgimnáziumban e hó 17., 18. és 19-én tartatott meg az érettségi vizsgálatok írásbeli része. A maturandusok száma 25.

Esküdtek kisorsolása. A kir. törvényszék, mint esküdttörvényszék előtt f. junius havában tartandó végtárgyalásokra kisorsoltattak: Ifj. Prodanovits Mihály, Mozer József, Forszter Géza, Schomann István, Krausz Samu, Paukovics Ottó, Kron Károly, Dr. Piukovich Sándor, Komlós Gyula, Dr. Maros Károly, Szarka Ambrus, Kerekes Lajos, Ligeti Ferenc, Dr. Jankovics Pál, Matics Dusan, Krevesics István, Krusper István, Frank Miksa, Kellerman Fülöp, König Gábor, Náray Talamér, Orbán Ignác, Bulics Pál, Dr. Ribiczey Kálmán, Gutsohn Adolf, Resch Miklós, Markovics Arkádia, Münster Vilmos, Forner Károly, Kincses Endre *rendes*, Schaffer Samu, Beeskeházi István, Bartos József, Scheinberger K., Glósszi András, Mandzsics M., Fehér György, Schmidt Rezső, Szabó Ferenc *helyettes* esküdteknek.

Olgyány-statisztika. Az Ujvidék területén élő cigányokról összeállított statisztika a következő érdekes számadatokat tünteti fel: **1** csoportba osztott cigányaink közül 18 családból 81 lélekkel, Baranya m. Siklós járási illetőségű, *teknős* cigánya és valamennyi r. kat. vallásu, 9 éve lakik Ujvidéken; a második csoportbeli cigányok állandó ujvidéki lakosok, g. kel. vallásuak és 14 családból áll 58 lélekkel, vadházasságban élők; a harmadik csoport, a muzsikuskis cigányok (5 banda), 33 családból 120 lélekkel, r. kat. vallásuak, 12 éve lakik Ujvidéken; a negyedik csoportba tartozók, 10 családból 40 lélekkel, g. kel. vallásuak, 12 éve lakik Ujvidéken; az ötödik csoportba tartozók, 10 családból 40 lélekkel, g. kel. vallásuak, 12 éve lakik Ujvidéken; a hatodik csoportba tartozók, 10 családból 40 lélekkel, g. kel. vallásuak, 12 éve lakik Ujvidéken; a hetedik csoportba tartozók, 10 családból 40 lélekkel, g. kel. vallásuak, 12 éve lakik Ujvidéken; a nyolcadik csoportba tartozók, 10 családból 40 lélekkel, g. kel. vallásuak, 12 éve lakik Ujvidéken; a kilencedik csoportba tartozók, 10 családból 40 lélekkel, g. kel. vallásuak, 12 éve lakik Ujvidéken; a tizedik csoportba tartozók, 10 családból 40 lélekkel, g. kel. vallásuak, 12 éve lakik Ujvidéken.

ládót képez 118 lélekkel és va'ammenyien r kat. vallásuak. — Ritkaság számba megy azon tulajdonuk, hogy a rendőrségnek alig van dolga velük.

Szabadka új plébánosa. Szabadka város legutóbbi közgyűlése Kuluncsics Pál főgimn. hittanárt 456 szavazattal — Dr. Vojnich Dezső 79 szavazatával szemben — Szabadka szentgyörgyi plébánossá választotta.

Tanfelügyelők áthelyezése. Dr. Pataki János B. Bodrog vm. segédtanfelügyelő a nyitra vármegyei és Csapó Kálmán Krassószerény vm. segédtanfelügyelő a B. B. vármegyei kir. tanfelügyelőséghez eddigi minőségükben áthelyezettek.

Új bácskai község. Rém községhez tartozó Zsida és Borot puszták népes lakossága mozgalmat indított *önálló községgé* való alakulás iránt.

Új vasut a megyében. A baja-apatin vasut finanszírozását a magyar Helyiérdekű Vasut Részvénytársaság vállalta magára s a vasut építésének megkezdése hír szerint legkésőbb az őszre bekövetkezik.

Szabadkai ember találmánya. Knóc Béla szabadkai lakos egy korszakot alkotó szőlőpermetezőgépet talált fel, melynek bemutatása pünkösdkor történik. A találmányért már 20,000 koronát ígérnek a szerencsés feltalálóknak.

A tejgazdaság fejlesztése. A nagyobb birtokokon állandóan nagyobbodik a tehenészetek száma s a gazdák lassan-lassan arra a tapasztalatra jönnek, hogy az állattenyésztés és a tejből való jövedelem sok helyen hasznosabb a bizalmasnál. — Amíg a belső fogyasztás állandóan növekszik, a kivitel évről-évre emelkedik. Ma már a tejtermékek kivitele meghaladja a 18 millió koronát. A németországi vajkereslet ismét előtérbe állította a vajtermelő központok létesítésének fontosságát, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter megbízta a tejgazdasági országos felügyelőt, hogy a gazdákat ilyen központok szervezésére ösztönözze. A miniszter a jóirányú termelő központokat segítségben is részesíti.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden május hó 23. napján d. e. 8 órakor a Szeged-alsóvárosi új vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 61). küldendők.

A rozsdafoltot miként távolíthatjuk el? Ezüst evőkanálba csepegtessünk citromlevet, azt forraljuk fel s ebbe mártjuk bele a rozsdafoltot, mely néhány másodperc alatt eltűnik a ruhából.

Diana sóborszesz mint háziszer kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes üzletekben fejbedörzsölésre és borotválkozás után arcfejkendőzésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Maszizozásra általánosan minden házban csakis *Diana sóborszesz* használnak. Egy üveg 40 fillér.

Bácskai lakodalom. Csávolyon a régi jó világra emlékeztető, hét vármegyére szóló lakodalom volt a napokban. Hauser Péter közs. bíró Juli nevű leányát vette feleségül. Folkmann József, a falu legirigyeltebb legénye. 380 vendég jelent meg s a 4 napig tartott lakodalom áldozata: 2 hizott marha, 8 borju, 5 disznó, 32 malac, 150 tyuk, 30 kacsa, 20 liba, 2 mm. kenyér, 12 hekto bor, 20 hordó sör, 400 fej saláta s egy szekérre való sütemény.

Nyilt-tér.

Ez a szeszélyesség még megöli!

Alig örül az ember napfénynek — már hófúvás, hideg eső és fagyos szél kerekedik, hogy csontig átfagy az ember. — Hát persze, hogy szép az, ha másként van, kedvesem. De én ezzel sem tördöm, mert én ilyen időben mindig egy Fay-féle szodeni ásványpasztillát tartogatok a számban és egyáltalán nem hűlök meg többé. Togyon ugy, mint én. Egy skatulya, a melyet minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben megvehet, csak 1 k. 25 f.-be kerül. De semmi esetre se tukmáltasson magára utánzatot.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Rohitschi Étvágyat gerjeszt és könnyű emésztést és

»Tempelforrás«

szabályozza az anyagcserét.

Nagybani raktár Magyarországra:

Hoffmann József, Bpest, Báthory-u. 8.

4-5

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Közgazdaság.

Tárcsás talajművelő eszközökről ujjolag.

Ivánka István ur Palástról levelet irt hozzánk, melyben többek közt ezeket írja:

Becses lapjának 14-ik számában *Teleki Arvéd* gróf által irt cikkben igen érdekelt az, a mit a kistárcsás boronáról, mint kapáló eszközről irt. Tárcsás boronám, (a mit én inkább neveznék henger-ekének) már van, nagyon hasznos eszköznek tartom és el tudom képzelni, hogy mint kapáló eszköz is jó lehet. Felvilágosítást kérek még a következőkre nézve: Hogyan kapálhatok vele két sorközt egyszerre, ha a tengeri már nagyobb?

A 60 cm. nél szelesebb sorok föltétlenül kellene-e a 3-3 tárcsás kapáló boronánál is, avagy csak a 4-4 tárcsásnál?

A 3-3 tárcsással nem lehet répát is kapálni?

Ezen kérdéseket a fentemlített cikk írójának, *Teleki Arvéd* grófnak ismételtük és tőle a következő választ közöljük:

Ivánka ur megjegyzését arra nézve, hogy a tárcsás-boronának inkább megfelelne a henger eke név, teljesen osztom, mivel az acéltárcsák egész rendszere olyan benyomást tesz, mint egy henger, pl. a gyűrűs henger, a továbbmozgás is ugy megy végbe, a mennyiben pedig némileg eltér egy gyűrűs henger gyűrűinek a mozgásától, mivel nem egyenesen előre, hanem kissé oldalgya mozognak a tárcsák, egy többvasu eke munkáját végzik, t. i. nem csak lenyomják és vágják a földrészeket, hanem egyuttal földre is taszítják azokat, ezáltal porhanyítják a felületet és átforgatás közben összekeverik a porhányóvá vált földrészecskéket. Azáltal, hogy a földet eke

kormánylemezéhez hasonló módon félretaszítják, porhanyítják és keverik a tárcsát kicsiben, felületesebben. olyanforma munkát végeznek, mint az eke, de óriás mértékben kevesebb surlódás mellett és innen magyarázható meg az a tény, hogy ugyanazon vonóerő mellett 3-4-szer olyan nagy szélességet művel meg a tárcsás borona, mint az eke. Ahol tehát csak a felületnek 10 centiméternél nem sokkal mélyebbre való megműveléséről van szó, rendkívüli szolgálatot tesznek a modern gazdának ezen eszközök. Egyet azonban kevésbé tudnak elvégezni, mint az eke, t. i. a mélygyökerű gyomok pl. az acat gyökérének az elvágását. Ehez már a vízszintesen metsző szántóvas szükséges. A tárcsás borona (én azért nevezem így, mert az angol disc harrow vagy a német Scheibenegge nevei után a mi legújabb irodalmunkban és a gyakorlatban, ez a sem nem magyaros, sem nem helyes neve már annyira elterjedt, hogy más néven az olvasó közönség nem ismerne rá) mint sorközművelő-eszköz az előbb kifejtetteknel fogva tehát egy olyan földön, melyben az acat elhatalmasodott, nem fog tökéletes munkát végezni, de ilyet más kapa mint a kézi kapa nem is végezhet, mert élei a gépkapáknak beretváélesek nem szoktak lenni, de még ily állapotban is megtagadják a gyomok metszését, ha a talaj kissé nedves és a kapa gyomokat földdel összeragadva gyűjt maga elé. A tárcsáskapa a kellő gyomokat hatalmasan irtja azáltal, hogy földdel leborítja azokat, míg a metsze dolgozó kapák az apró gyom gyökerei alá vágják és azokat csak kissé megemelik, de a föld ugyanabban a helyzetben marad és a gyomok vigan tovább nőnek, különösen ha egy eső felüldíti őket. A tárcsásborona tehát olyanforma munkát végez, de nem olyan erősen és több részre osztva, mint a divathól rég kiment töltőgető eke, a melynek egyedüli előnye az volt, hogy a gyomokat elföldelvént bentfulusztotta. Mai nap azonban nem a gyom utólagos kiirtásáért kapálunk, hanem a föld felületének porhanyóan tartásáért, a mely célt, ha elérjük, akkor mellest a gyomokat is kiirtjuk, mert annyiszor kell porhanyítanunk, hogy a gyomoknak egyáltalán nem marad fejlődésre idejük. Tehát a profilaktikus mód, nem pedig nagyra nőtt és fő növényünkét elnyomó felburjánzott vad növények utólagos pusztítása kell, hogy célunk legyen a kapálásnál.

A talaj porhanyítása, a nedvesség konzerválása céljából kell, hogy elsőrendű gondunkat képezze. A tárcsáskapa tányérjainak gördülő haladása továbbá azon előnyt is rejti magában, hogy a művelt növény gyökereit nem sérti meg, azoknak nem feszít alája, mint a kapaszerű vasakkal felszerelt sorközművelő és így a tárcsás kapánál nem fordulhat az elő, hogy a megkapált növény szomorubban nézzen ki, mint azelőtt. Ezeket tartottam szükségesnek előrebocsátani. A mi a magas tengeri 2 sorközének művelését illeti, erre tényleg ezen eszköz nem képes. 40-60 cm. magas tengerit művelhet a rendes beállítás mellett. 80-100 cm. magas tengerit, ha a keret és tárcsák tartója közé egy közbeneső magasító vasszárat erősítünk. Ezen fölüll már vissza kell térnünk az egyes sorközöket művelő kapáinkhoz, mivel ma még ilyen kapát nem szerkesztenek, mely az egészen magas tengerinek 2 sorát egyszerre művelné.

De hiszen a hosszú várakozási idő addig tart, a míg a keléstől az 1 méter magasságig jut a tengeri, azután már rohamosan nő és

ha addig 6-szor kapáltuk meg, azután már többször mint 2—3-szor nem fogjuk megkapálni. A ki tehát az előbb felsorolt előnyöket és azt, hogy a tárcsás kapával 1 nappal korábban lehet eső után eolgozni, mint a más szerkezetű kapákkal, magának biztosítani kívánja, kénytelen lesz kétféle kapát tartani készletén. Ez a tárcsás-kapát illetőleg nem is olyan súlyos, mert munkabér megtakarítás folytán értékét pár év alatt törleszti, — tekintve, hogy 2 ló használata mellett, mint multkori cikkemben is említettem, nem 4, hanem 1 emberrel működik, tehát naponta 3 embert megtakaríthatóvá tesz. A 60 cm.-t minimális távolságnak tartom tegerinél, ezt a 3—3 tárcsás megművelheti, mert minden tárcsa 15 cm.-nyire tolja el a földet, ha az porhanyó és így 45 cm.-nyi sávot művel. A 60 cm.-es sáv mellett 7½ cm. meg nem művelt sáv marad a növények mellett. Ennyit meg kell hagynunk, mert sem a vetésnél sem a kapálásnál nem járnak lovaink oly hajszálnyos pontossággal, hogy közelebb merészkedhetnének a növényekhez. A ki egész közel akar a növényhez férni eszközével, ezt is megteheti minden veszély nélkül az acélsodronyrugós Riddle-féle kultivátorral.

A 4—4 tárcsás kapa 60 cm.-es sávot művel meg, miért is 75—80 cm. sortávhoz legalkalmasabb.

Répműveléshez ritkán alkalmaznak 50 cm.-nél nagyobb sortávot, ezért különösen mikor még a répanövény apró és a mikor a földdel való betemetést nagyon megsínyli, a tárcsás-boronával, mely nagyobb sorközök és nagyobb növények részére készül, nem fogunk jó eredményt elérni, de ha a sorköz 60 cm. vagy több és a répa már egyszer meg lett kapálva, akkor a további művelésre a tárcsás-kapát is használhatjuk.

Reménytem, hogy ezen leírás által is világosabbá vált a tárcsás-boronának szereplése a gazdasági munkálatokban.

Kiadó lakás!

A Kossuth Lajos-utca 56. illetve Flatt-utca 4. sz. a. házban (postapalota mellett) egy 2 utcai szobából, csukott folyosóból, konyhából és szükséges mellékhelyiségekből álló lakás — mely irodának is nagyon alkalmas — f. évi augusztus 1-étől kiadó. Bővebbet:

Dr. Rózsa Miksa
ügyvédnél.

1—3

689 szám 1909. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhíré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróságnak 1909. évi Sp III. 348/3 számú végzése következtében Dr. Prodanovits Mihály ügyvéd által képviselt Peják Miklós javára 67 k. s jár. erejéig 1909. évi április hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: két vágógép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróság 1909. évi V. 825/2. számú végzése folytán 67 korona tökékövetelés, ennek 1909. márc. hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 19 k. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken szűcs-u. 22. sz. a. leendő megtartására 1909. évi május 25.

napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Ujvidék 1909. évi május hó 11-én.

Horváth Gusztáv
kir. jb. végrehajtó.

Gőztéglagyár.

Fraunhoffer, Marx és Schneider Ujvidéken ajánlják legjobb minőségű és szép kivitelű: fali-, gép-, kut-, lépeső-, kövezőtéglákat és cserepeiket stb. a legolcsóbb napi árak mellett.

Megrendelések alkalmával kérjük a nagyérdemű közönséget megbizottunkhoz, Profuma Károly urhoz (Zrinyi Jóna, ezelőtt Kiyó-utca 14. sz.) fordulni. 6—10

Öt szobás, modern, II emeletilakás azonnal vagy augusztus 1-re kiadó.

Bővebbet Wagner testvéreknél
Ujvidék. 3—3

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ.

Téli és nyári gyógyhely NAGYVÁRAD mellett.

Európa leggazdagabb forró kénes hőforrása, a víz hőfoka 50° Celcius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csúsz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészek gyuladások, méhhurut, medencebeli sejtiszóvetlob és izzadmányoknál. Ivógyóymód alakjában, idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél, sárgaság és epeköveknek meglepő gyógyhatás; tükör, kád, mór, szénsav, iszap fürdők. 1908. évben 8600 állandó fürdővendég. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitűnő vendéglők, jutányos étlaparak.

Állandó elsőrendű cigányzene. — Vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, 200 holdas park.

Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta.

Kurtaksa és zenedij nincs.

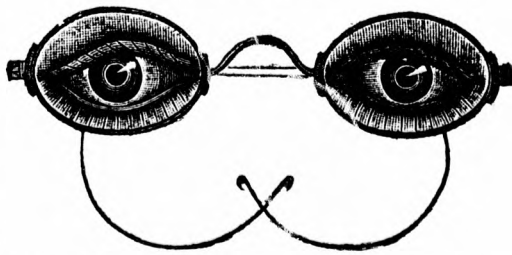
Pósta, távirada, interurbán telefon.

Prospektust küld az Igazgatóság.

18—13

Lakodalmi és alkalmi ajándékok

legolcsóbb bevásárlási forrása

KRAUSZ SAMU

órás-, ékszerész- és látszerésznél
UJVIDÉK, Ferencz József (fő)-tér 8.
az „Erzsébet” szálloda mellett.

órák-, ékszerek, arany és ezüst áru, ugyszintén Argentor-esüst és Ohlnaezüst áruk a legszebb kivitelben és a legolcsóbb árak mellett.

Szemüvegek és orrcsüptetők valódi Rathenowi kristly üveggel, jótállás mellett.

Kert-megnyitás.

Hétfőn, május 24-én megnyilik
a kertli udvar, még pedig halpaprikással
és zenével. — Jó italért, jó szolid
kiszolgálásért kezeskedik Kopolovits József.

Nősülés.

céljából megismerkedni; óhajt egy 48 éves építész (kinek évi 3000—5000 korona jövedelme van) egy 26—40 éves nővel, kinek 30.000—50.000 korona hozománya van.) Fényképes ajánlatok
Oriold Antal Hátszeg Hunyadmegye
cimre küldendők. 1—3

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári Idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elegendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintegy felöltőszövetet, turisztalócent, selyemkamgarnt stb. gyári árakon küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztgyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

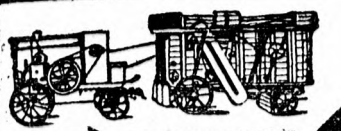

Az élővő, a melyeket a magánvő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cég. nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

HERKULES MOTORVALLALAT
BUDAPEST VACZIUT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAL

ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDE
SZIVOGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSEGE.
LŐERŐ ORÁNMIN
KB. 1 1/2-2 FILLER
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényéknél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésével sósésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter** gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDÍT-GYÓGYÍT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővény-képződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitért hatásának bizonyult

Orvosilag ajánlva.

Képviselőt és főlerakat: Dietzgen Imre
1-12 Fla cégnél Ujvidék.

Miért vesz minden szegény és gazdag 13-25

DIANA sósborszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen megkiván egy jó **masszirozást.**

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.
Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.
Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA SÓSBORSZESZ.

Bedörzsölés útján a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha **DIANA**-sósborszeszt visznek magukkal. Mert a **DIANA**-sósborszesz ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. **Hajón utazókat** megóvjá a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipárlását, a gyakori mandula- és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat

Munkások,

kik testi erejük útján szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetlen, kiváló izomerősítő szert nyernek a **DIANA**-sósborszeszben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát- és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni. Használt „DIANA sósborszesz” üvegeket nem veszünk vissza.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utárvétel mellett	Egy üveg Diana sósborszesz 44 fillér.	Egy n. üveg Diana sósborszesz 1 kor. 10 fillér.	Egy legn. ü. Diana sósborszesz 2 kor. 20 fillér.
---	---------------------------------------	---	--

Hivatalnokok, díjnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsabb szert nem találnak a **DIANA**-sósborszesznél, amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápoló szer,

a legkiválóbb a **DIANA**-sósborszesz, amely eltünteti a mitesszereket, az arcbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikerral alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbűz megszüntetéséhez. Fürdővizben, mosdóvizben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a **DIANA**-sósborszesz biztosan hat és a legolcsóbb háziszere.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA SÓSBORSZESZT

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel:

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.
Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyadtság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Szerémi borozó

UJVIDÉKEN.

Kenyér-utca 23. szám.

a Központi Hitelintézettel szemben.

Ebben a borozóban kizárólag Schwarz József ur legkittünőbb saját termésű borai, saját főzésű bortörvényi és szilviumi Kamenicán a Paraga hogyan fekvő 20 holdas szőlőjéből poharankint és zárt palackokban mérsékelt áron kerülnek kimerésre.

Megrendelések hordókban 50 litertől feljebb Schwarz Testvérek o. Irodájában Háltér 12. sz.

alatt felvételnek.

Az étkezésben lehet jó és olcsó ételket kapni. 20-52

Irodatiszt,

ki valamely kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a szerb és magyar levelezésben jártas, üzletben felvétetik.

Előnyben részesülnek, kik valamely politikai hatóságnál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak.

Ajánlatok szerb és magyar nyelven közvetlenül alulírottához intézendők.

Ivkovics György

könyvnyomda és könyvkötészet tulajdonosa

UJVIDÉK.

Landecki

Calcium-Carbid

minőség és ár tekintetében verseny nélkül áll! Mielőtt szükségletét fedőzné, kérjen ajánlatot

SCHWARCZ JÓZSEF és társától

Budapest, V., Váci-körút 26. szám.

minta Landecki-Calcium-Carbid Művek magyarországi képviselői- és kizárólagos egyedárusítóitól.

Allandó Carbid-raktárak:

Budapest, Győr, Liptóváros, Pozsony, Temesvár, Tenke, Zágráb.

6864. sz. 1909.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idel Temesvári Pünkösdi

országos vásár

folyó é. máj. hó 27-től bezárólag máj. hó 31-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra május hó 27-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1909. évi április hó 29-én.

2-2

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferenc, főkapitány.

Eladó vendéglő.

Maradékon (iregi járás területén) egy teljesen jó berendezésű, jól jövedelmező és a legjobb helyen fekvő vendéglő a hozzá tartozó kényelmes és tágas helyiségekkel együtt szabad kézből, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 3-3

Matkovits

szobafestő

és mázó

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.

ÖRMÉNYTEMPLOMHÁZ.

EGY SZŐLŐTELEP

gyümölcsfákkal, szép nagy, 3 szobás lakással gazdasági melléképülettel előnyös feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Kempl György tanár Zrinyi-utca 33. 2-4

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. Telefon 105.

ALAPITTATOTT 1866-ban.

Fűszer, csemege-, sajt, saját termésű borok, valódi szerémi szilvium kereskedés.

Bel- és külföldi borok.

Likörök
Zöldség
Gyümölcs és hal
Conservek
Vadak
Hízalt szárnyas
Finom felvágott és hús-
Neműek.

Legfinomabb teák.

Jamaika rum
Tea sütemény
Kugler-Gerbeaud
Sütemények és bonbonok
Mézeskalács
Libamáj
Szárnyas és tengeri rák
Pástétomok.

Oukrozott gyümölcs.

Töltött franciá
Dinnye
Magyar és franciá poszók
Kassai s prágai sodar
Angol husos szalonna
Füstölt lazac
Óriás kelet-tengeri hering.

Ozonnák és jourok részére hideg plattnik és halak diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Árlistát ingyen és bérmentve.

Üzlet-áthelyezés!

Bátorkodom ezennel a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy 7 év óta fenálló

mű- és látszer-üzletemet

valamint javító-műhelyemet folyó évi május 15-én a Sitto-féle üzlethelyiségbe, Fő-utca 27. sz., Stefanovits Lyuba-féle házba helyeztem át, ahol is raktáramat tetemesen megnagyobbítani és az igényeknek megfelelően felszerelni fogom.

Midőn t. vevőimet kérem, hogy becses bizalmukkal engem továbbra is megtisztelni kegyeskedjenek, arra fogok törekedni, hogy teljes megelégedésüket a jövőben is kiérdemeljem.

Kiváló tisztelettel

Telefon 229.

Loker Vilmos,

mű- és látszerész.

Villamos műszaki intézet, villamvilágítás berendezési vállalat Fő-utca 27. Stefanovits Lyuba fia üzlete mellett.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépitőszert a

FÖLDES-féle MARGIT CRÈME.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbaját. Kicsimítja a ráncokat és az arcot tehérré, simává varázsolja, üdít és ifjallít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-elemek: Margit-hőlgypor (3 színben) 1-20 k, Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 korona.

Kapható: Ujvidéken, Grossinger Károly, Lukács Zeigmond, Nenadović VI. Vults János, Klein Oszkár drogeria.

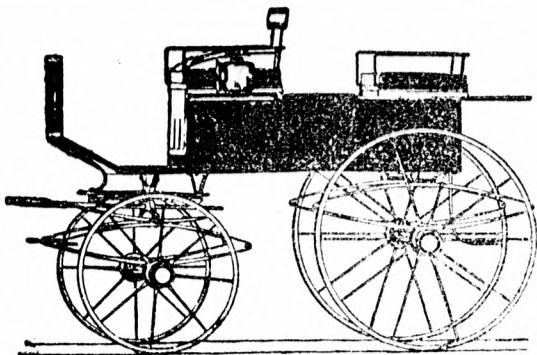
Páratlan és osodás hatású!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Futókocsik, kétkerekű kocsik, homok-futókocsik, hajtókocsik, vadászati hajtókocsik, coupék nyitott és félfedeles kocsik, landau kocsik, omnibuszok, mentőkocsik, halottaskocsik

valamint mindennemű

luxus- és üzleti- kocsik a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Hajlított kocslalkatrészek nagyban gyártása.

Használt kocsik javíttatnak vagy becseréltetnek.

... Legjobb kitüntetés: ...
... London 1908. arany érem. ...

☛ Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛

Első délmagyarországi kocsi- és gőzhajlítógyár gőzfűrésztelep

REICH MÁTYÁS ÉS LEBHERZ KÁROLY

Megyel — Interurbán Telefon 134.

U J V I D É K, (a Limán-on).

Nagyérdemű közönség!

Van szerencsém Ujvidék város és környéke mélyen tisztelt közönségének szives tudomására hozni, hogy Ujvidék, fő- (Kossuth Lajos)-utca 25. sz. alatt az udvaron a fényképészeti műteremben

STOJKOVITS J. IVÁN

cég alatt gazdag készletű s minden modern követelményeknek megfelelő, „az arany méhkas“-hoz c.

ILLATSZER- ÉS KOZMETIKA

Kereskedést nyitottam,

mely higiénikus kötőszerekkel, gummi áru különlegességekkel és fényképészeti cikkekkel is, férfi-műkedvelők részére, van összekötve.

Mint hogy lakbér stb. költségeim nincsenek, de nagy kiterjedtségű összeköttetésem révén is, azon helyzetben vagyok, hogy nemcsak kizárólag legjobb minőséggel, hanem a helyi piacon a legolcsóbb árakkal is szolgálhatok.

Vállalatom szives támogatását kérve, a nagyérdemű közönség jóakarátába ajánlja magát

tisztelettel

STOJKOVITS J. IVÁN

kir. és fej. udv. fényképész és illatszerész.

Schleisch

doktor tanár késyítményei a tudomány mai állása szerint a legkiválóbbak a bőr- és testápolásra:

Schleich dr. tanár bőrkremje,

Schleich dr. tanár márványszappana,

Schleich dr. tanár viaszpasztaszappana

Schleich dr. tanár viaszpasztája.

☛ Kapható gyógytárakban, drogériákban, illatszerkereskedésekben stb. ☛

Tessék brosurát kérni a testápolásról a nagyban terjesztő helyről: WIEN, I., KARLSPLATZ 3.

Vásárláskor tessék ügyelni, hogy minden csomagon rajta legyen a föltaláló névaláírása: Prof. Dr. Schleich. (Törv. védve).

Gyár Németország részére: BERLIN S. W.

Raktárak Ujvidéken: Küchler B. gyógysz., Klein O. drog., Nenadovits J. gyógysz. valamint minden gyógytárban, droguista és illatszerüzletben.

Ujvidék és vidéke n. é. közönségéhez!
Nagyra becsült pártfogóim szives figyelmébe!

Azon rendkívüli pártfogás, melyben Ujvidék és vidéke n. é. közönsége régóta munkámat eddigi műtermemben részesítette, arra serkentett, hogy ezen kifüjtetést még inkább kérdelem — egy, a modern izlés és a műértőközönség igényeinek megfelelő, minden tekintetben

elsőrangú fényképészeti és festészeti műtermet létesítsek.

Ezeket szem előtt tartva, a külföld elsőrangú műtermei alapján (saját házámban) *Petőfi-utca 32. sz. alatt oly műtermet építettem, mely a technika legújabb vívmányai felhasználásával, kényelem tekintetében valamint mintaszerű elegáns berendezésével látványosságot képez.*

Eddig is elismert kiváló munkám ezen új művészi hajlékomban célszerű felszerelésével és a legújabb szerkezetű gépek alkalmazásával sokkal fokozottabb mértékben kifejezésre juthat — miért bizvást hiszem, hogy mindenki, ki művészi izléssel kidolgozott fényképet, festményt, vagy nagyítást óhajt, nagyszabású új műtermemben ép úgy mint eddig, vagy annál is inkább szives rendeléseivel meg fog bízni.

Kiváló tisztelettel

Petőfi-utca 32. szám (saját ház).

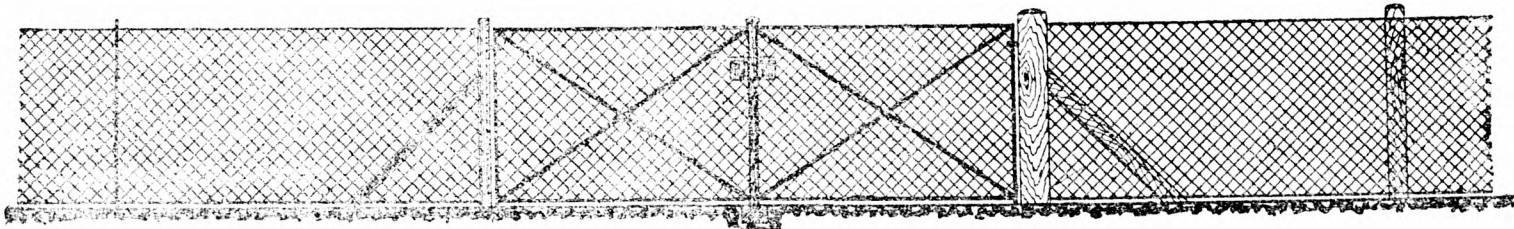
Vajda Dezső,

Telephon 244. szám.

fényképész.

OLCSÓ SODRONYKERITÉS!

Sodrongépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,
a sodrony vastagsága és fonatúrbőség szerint négyszögméterenként
30 fillértől feljebb K. 1-20-ig.

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!

Magyar ásványvíz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbag ellen
Borszéki Fokut, kőszvény ellen
Borszéki Kossuth, vörsszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuvíz

Baross, vesebag ellen
Borhegyi, hughajtó
Boholti, üdítő víz
Előpatáki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légesőhurut ellen
Hargitaligefi, üdítő ital

Horgász, ótvágygerjesztő
Káson-fokut (Salutaris,) jód és lithium tartalmu
Répáti, égvényes ásványvíz
Székely-Sellers, idült gyomorbagok ellen
Szojka, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

FŐRAKTÁROSOK: Dietzgen Imre Fiai és Wagner Testvérek.

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.